

בעזהשוי"ת
שיעור בספר
פרי הארץ
פרשת נצבים

מפי הגה"ח מו'
הרב אברהם מרדכי אלתר
שליט"א במוהדי"א זצ"ל

בענין יראת העונש ויראת חטא

לקבלת הגליון בדוא"ל ולכל שאלה / הערה על השיעורים ולענייני הפצה
ו/או לשאלות נוספות אל מו"ה הגה"ח דא"מ אלתר שליט"א בחסידות ודרכי
העבודה

ניתן לשלוח לכתובת המערכת de422144@gmail.com

או בפקס - 077-3181588

~*~

חדש! ניתן לשמוע את השיעורים השבועיים גם בקו דברי אמת ואמונה
בשלוחה 3

ארץ ישראל - 5265 * (או 5011430-02)

ארה"ב 518-329-9186

אירופה 44-3303-9004-84

בשלוחה ויעודית זו מופיעים גם שאר שיעורי הרב שליט"א בספרי תומד
דבורה שער היחוד והאמונה ושיעורים נוספים למועדים ונושאים שונים

~*~

עימוד ועיצוב:
"יאנהו"

05331.05646

הפצת גליון תורה וחסידות

מוקדשת לזכות כלל ישראל לזכות לשנה טובה ומתוקה בטוב
הנראה והנגלה
להיזכר ולהיכתב לחיים טובים ולשלום לחיים שיש בהם אהבת
רעים ואהבת חיים
שנה שנזכה בה לפדות הנפש והגוף ויתגלה כבוד מלכותו על כל
העולם כולו בב"א

תוכן הענינים

ג	עמידת ישראל אחר שמיעת התוכחות
ד	יראת העונש שייכת לבל, ועיקר התשובה מתחלת ממנה
ו	יראת הרע המהוה המיתה והעונשים
ז	רשעים יצר הרע שופטן
ח	בקשת ביטול הבחירה
ט	סוד 'כל צמא' - כלים לבושים צלמים מוחין ואורות
יא	'הטוב' הגנוז בתוך 'החיים' ו'הרע' המהוה את 'המות'
יב	'יראת חטא' יראה מהחטא עצמו יותר מכל העונשים שבעולם
יג	חיות הקדושה המחיה את הרע גבוה מעל גבוה
יד	ביאור המחלוקת אם בתשרי נברא העולם או בניסן

פְּרִי הָאָרֶץ לְאָוֶן וּלְתַפְאֶרֶת

שיעורים נמסרים מידי מוצאי שבת לתלמידי ישיבה גדולה 'פני מנחם' על דברי הפרי הארץ על הפרשה הבאה של אותו שבוע.
מערכת 'דבר אמת' שוקדת מיד על תימלול כתיבת ועריכת השיעור, הדפסתו והפצתו לקראת שבת.

בשל המהירות הנדרשת ייתכן ולא היה סיפק לערוך להגיה ולבקר את הדברים כל צרכם בדקדוקי לשון כדאוי לעניינים עמוקים שבאלה, ושגויות מי יבין

~*~

טעמו ודאו כי טוב ה'

הצטרפו גם אתם למבקשי ה' בלימוד השבועי בספרה"ק אשר הפליגו הקדמונים במעלתו וכוח השפעתו לטעת אמונה ויראה. השיעורים נשלחים ומתפרסמים מידי שבוע גם במערכות התודניות קול הלשון / בינינו ועוד

~*~

קריאה של חיבה למתנדבים בעם ליקח חבל ושוותפות בהוצאות השבועיות הנכבדות
-ניתן לקחת שבוע מסויים לדגל שמחה או יא"צ וכיו"ב-

בברכה

מערכת דבר אמת

שיעור בספר פרי הארץ - פרשת נצבים

בענין יראת העונש ויראת חטא

מאמר סמיכות ושייכות פרשה זו פרשת נצבים לקללות שבפרשת כי תבוא, לפי ששמעו ישראל והוריקו פניהם וכו', היום כיום הזה שחוא קיים וכו', וז"ל: 'מדרש אגדה, למה נסמכה פרשת אתם נצבים לקללות, לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר שתים, חוץ ממ"ט שבתורת כהנים, הוריקו פניהם ואמרו מי יוכל לעמוד באלו, התחיל משה לפייסם 'אתם נצבים היום', הרבה הכעסתם למקום ולא עשה אתכם כלייה והרי אתם קיימים לפניו.

ובמדרש תנחומא (א) מבואר עוד יותר, 'למה נסמכה פרשה זו לפרשת קללות, לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר אחת או שתים שנאמר בפרשה זו חוץ מארבעים ותשע שנאמרו בתורת כהנים, מיד הוריקו פניהם ואמרו מי יוכל לעמוד באלו, מיד קרא אותן משה והיה מפייסן, מה כתיב למעלה מן הענין (כט א) 'ויקרא משה אל כל (זקני) ישראל וגו', המסות הגדולות וגו', ותבואו אל המקום הזה' וגו', ואתם לא שמעתם בקולי ואמרתם לפני דברים שאתם חייבין עליהם כלייה ולא עשיתי אתכם כלייה, שנאמר (תהלים קו ז) 'אבותינו במצרים לא השכילו נפלאותיך' וגו', ולא עוד אלא שאמרתם לעגל 'אלה אלהיך ישראל' (שמות לב ד), ואם תאמר מפני מה אומות העולם נתחייבו

שאל השואל זה היום תחילת מעשיך זכרון ליום ראשון כמאן כרכי אליעזר דאמר בתשרי נברא העולם (ר"ה כז.), ופליג על רבי יהושע הסובר דבניסן נברא העולם (שם יא.), עד כאן. וכבר כ' התוס' (כו. ד"ה כמאן) דאלו ואלו דברי אלקים חיים, דבתשרי עלה במחשבה לבראות ולא נברא עד ניסן, ולהלן יבאר רבינו זאת ע"פ דברי האריז"ל בזה (מובא להלן). ולפי מה שנתבאר לעיל (שיעור פר' כי תבוא) שענין הזמן הוא מהות מסויימת המשתלשל בסופו של דבר ומתבטא בזמן גשמי, מובן ענין זה עוד יותר, שתשרי וניסן שניהם מהויות בפנימיות, ויובן יותר איך אלו ואלו דברים אלקים חיים, וע' להלן אי"ה.

[ידוע] ש'אתם נצבים היום כולכם' מרומז על יום ראש השנה, וגם כאן מתחיל השואל בפרשה זו מיד מ'זה היום תחלת מעשיך'. שמעתי מאחד שבצעירותו חשב שהפירוש הפשוט ב'אתם נצבים היום כולכם' זהו ר"ה, עד שגדל וראה שיש פירוש אחר לפסוק..]

עמידת ישראל אחר שמועת התוכחות

פתח הרב, כפסוק 'אתם נצבים היום כלכם', פרש"י ז"ל (לקמן פסוק יב)

ולהתרום עוד יותר, עד שיזכה לצאת בסופו של דבר מהבור ששקוע בו ויבוא למקום עליון יותר.

יראת העונש שייכת לכל, ועיקר התשובה מתחלת ממנה

והענין הוא, מאמר הפסוק (לקמן ל, טו) 'ראה' (אנכי נותן לפניכם) [נתתי לפניך] היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע', וכדי להבין כפל הענין במלות שונות, חיים וטוב לכאורה שוה, ואף יש חילוק ביניהם לכאור' היה צ"ל כתוב את הנקודה העיקרית שביניהם, נבאר אמיתות הענין שהפסוק מדבר בכמה מיני יראות, בידוע ראית יראה ואית יראה (ע' ת"ח ל' עג:), בדרך כלל מבואר בזוהר הק' שיש יראה עליונה ויראה תתאה, ובתיקוני זוהר מבאר הרבה דרגות ביראה שנכללים בב' היראות הנ"ל, והשפלה מכולם היא יראת העונש שנוחגת בכל מקום ולכל אדם, האדם שטוב לו חושש שמא ינטל ממנו הטוב, ואדם שבמיצר חושש שישאר במצב זה או שיהיה גרוע יותר, ואפילו באומות העולם, כמו שכתוב (שמות ט, כ) 'הירא את דבר ה' מעבדי פרעה הנים את' וכו', שהיה במצרים גם כן יראת העונש, למרות שמצרים היה המקום הכי גרוע שזוללו ביותר בכבוד ה', גם להם אחרי כמה מכות היה יראת העונש.

ולא לתוהו ברא יראת העונש, כי צורך העולם בהם ועיקר התשובה מתחלת ממנה, שהרי האדם כשהוא עובר על מצות ה' הוא מגושם ואינו יכול להניע אל יראת

כלייה ואנו קיימין, לפי שבשעה שבאו עליהן יסורין מבעטים בהן ואינם מזכירין שמו של הקב"ה שנאמר (תהלים עט ו) 'שפוך חמתך על הגוים אשר לא ידעוך' וגו', אבל ישראל כשהיסורין באין עליהן הן נכנעין ומתפללין שנאמר (שם קטז יג) כוס ישועות אשא וגו' צרה ויגון אמצא' וגו' (שם פסוק ג), לפיכך אמר להם הקב"ה אף על פי שקללות הללו באות עליכם הן מעמידות אתכם, וכן הוא אומר (דברים ח טז) 'למען ענותך ולמען נסותך' וגו', וכך אמר להם משה לישראל אף על פי שהיסורין הללו באין עליכם יש לכם עמידה, לכך נאמר 'אתם נצבים היום כולכם'.

ובזה מיושב הקושיא מהו שאומרים בכל שנה 'תכלה שנה וקללותיה' וכבר יודעים שנה זו שגם בסיום שנה הבאה יהיה 'תכלה שנה וקללותיה', כי הקשיים והצרות בונים את כלל ישראל, ובכל שנה נבנה בהם עוד קומה. בעלי המוסר המשילו משל, בכפר מסוים חמור אחד הזקין והחליטו כל העם לקברו, זרקו עליו כולם הרבה חול, אבל החמור הצליח לצאת מכל החול שזרקו עליו, "שאלו" את החמור איך הצלחת לצאת, והשיב שבכל גל של חול שעבר עליו נענע וניער עצמו מהחול, וכך לא רק שלא נקבר מהחול שמתחתיו אלא להיפך נתעלה יותר, החול הגביה את הקרקע שמתחתיו. בכל אחרית שנה האדם שומע התיכחות ובמקום להיקבר מתחתיהם הוא מתנער מעפרו וקם ומתעלה עוד יותר, ושוב בתוכחות של סיום שנה הבאה יזכה להתנער עוד יותר מעפרו

כי התורה הקדושה שלימה ניתנה לא תחסר כל בה, וכל דבר ודבר צריך לחבירו, אם יפול האחד חסר ואתא חסר לא יוכל להמנות, עכ"ל.

ודבר זה נוגע גם לחודש אלול, יש שמנסים לומר שרק בעלי המוסר עסקו בחודש זה ביראת העונש אבל החסידים לא היה דרכם בכך, אין זה נכון, לא יתכן לזלזל בכתוב בספרי הקדמונים בשל"ה ושאר ספרי מוסר הראשונים, ואין מציאות שהאדם יהיה משוכנע בצורה כלשהי שהוא מובטח בשנה טובה, אלא שחסידים רצו שאחר העיסוק ביראת העונש אל יהי האדם שוטה ויתקדם לעסוק בדברים נעלים יותר, שלא ישאר בעיסוק סביב גופו אלא יתעלה להרגשות עלאיות בקירבת ה' המתגלים בימים הקדושים האלו, ועד כדי כך ישקע האדם בהרגשות אלו שהעיסוק במלכות שמים יכבוש את כולו, בקשת 'יידע כל פעול כי אתה פעלת' ו'מלוך על כל העולם כולו בכבודך', מלכיות זכרונות שופרות, 'אני ראשון ואני אחרון' 'הבן יקיר לי אפרים', 'ימלאו את כולו עד שלא יהיה מקום לדבר עמו על דברים גשמיים. אבל כל זה הוא אחר התחלת העבודה ביראת העונש.

אבל אי אפשר לעצור ביראת העונש ההתחלתית, וכמ"ש הרה"ק ר' וולף סטריקובער זצ"ל על הכתוב (שמות יד ז) 'ויקח שש מאות רכב בחור', ובמדרש (תנחומא בשלח ה) 'משל מי היו, אם תאמר משל מצרים והלא כבר נאמר 'וימת כל מקנה מצרים' וכו', אלא

הרוממות, אין מציאות להתחיל עם יראת הרוממות, האדם לפעמים מפחד לירא מיראת העונש ו"בורח" ליראת הרוממות, אין מציאות כזאת, כל עוד שהאדם מגושם מוכרח להתחיל עם יראת העונש מקודם, כי לבו חסר מכל, לכן ממנה הוא מתחיל ומתחיל, וי"ל שזהו הטעם הפשוט על קושיית המפרשים למה התורה מדברת על גמול ועונשי עולם הזה ולא על עולם הבא, כי כל עוד שהאדם בבחי' 'והיה אם לא תשמע' אינו יכול להתעלות לעניינים גבוהים יותר. ובה הוא מסיים, כלומר שצריך לסיים עמה ולהתרומם ליראות עליונות יותר (כדלהלן). כיצד, ההתחלה, כבר אמרנו שאינה יכולה להיות כי אם מיראת גשמיות כמותו, כאשר האדם נמצא במצב שרק גשמיות מעניינת אותו, אז תחילת העבודה במצב כזה יכולה להיות רק מיראת גשמיות, שהיא יראת המיתה והעונש מינים ממינים שונים, בגוף ובנפש ובאופנים שונים, שאין להאריך.

וז"ל הרה"ק מאקליסק במכתבים הנדפסים בסוף ספר פרי הארץ (סוף מכתב לו) מדברי רבינו: 'אף גם זאת מצווה ועומד מפה הרה"ק מו"ה מנחם מענדיל נ"ע, שכתב אליהם שהתחלת העבודה בכל יום היא מענייני יראת העונש, [עבודת יראת העונש היא לא פעם אחת בחיים, אלא בכל יום ויום צריך להתחיל עמה], והוא צורך גדול ממנו הוא מתחיל, ואחרי ראותו שהוא שלם ביראת העונש ממנה יעלה ליראת הרוממות ולאבהא אמיתית, וכל אשר ישליך אחרי גיוו יראת העונש לא ימלט מליפול לבאר שחת,

יותר איך שהרע מהוה המיתה והעונשים, והוא מפני התדבקו ברע ומשלימו על עצמו להיות מוכרח במעשיו נגד השם יתברך רחמנא לצלן, כשאדם עושה חטא הוא נכנס עי"ז לתוך שלטון הסטרא אחרא, יש מי שמוכר את עצמו לגמרי לסטרא אחרא, יש מי שמוכר את עצמו רק במדה מסוימת או במעשה מסוים, כך או כך הוא נהיה מוכרח במעשיו עד כדי שאינו יכול לצאת משם, [ולהלן יתבאר העצה לזה], **כמאמר** (ברכות סא:) **רשעים יצר הרע שופטין, פירוש שמוכרחים לעשות רצונו, שהשופט היינו מי מנהיג את האדם במעשיו, ויצר הרע שופטן היינו שמוכרח לעשות רצון היצר הרע, [ולפעמים עוד נדמה לו שזה מצוה], וכן כתב ג"כ הגר"א (שנות אליהו ברכות פ"ט מ"ה) וז"ל: 'צדיקים יצר טוב שופטין, פירוש כאשר הם אוכלים גם זה הוא אצלם עם היצר טוב, שאינם אוכלים אלא בשביל שיהיו יכולים לעבוד את ה' ולעשות את רצונו, והרשעים הם להיפך, אף שהם לומדים הרי הוא עם היצר הרע, וזהו יצר הרע שופטן, וזהו שאמרו כאן שתעבוד עם היצר הרע היינו הדברים שהם מצד היצר הרע גם בזה תהיה כוונתך בלתי לה' לבדו, עכ"ל.**

והר"ר איצ'הלי בלאזער ז"ל [שידוע שמראש חודש אלול עד יום הכיפורים היה סגור בחדרו] כתב (כוכבי אור סי' עו) ע"פ דברי הגר"א ששופטן היינו מנהיגן, נמצא כי רשעים הם נמכרים להיצר הרע להיות תחת ממשלתו והנהגתו, והנה חז"ל (שבת קה.) אמרו על הפסוק 'לא יהיה בך א-ל

משל' הירא את דבר ה' מעבדי פרעה', ופירש הרה"ק הנ"ל שזהו התוצאה מיראת העונש, שאינה אוחות ומתקיימת לזמן רב, ולכן צריך להתחיל בה מחדש בכל יום כנ"ל, והוא כלי בלבד להוציא את האדם מהבלי עוה"ז, ונצרך להתקדם ליראת הרוממות הנצחית וקבועה.

יראת הרע המהוה המיתה והעונשים
ושלב הראשון של יראת הרוממות הוא ההבנה מה מביא את העונש, וזהו אבל בה הוא מסיים גם כן, רק בדרך אחר, והיא יראת הרע המהוה המיתה ועונשים. במבט הגשמי נראה שהעונש בא כשוטר הנותן קנס על העובר ברמזור אדום, וכבית משפט הקונס את האדם על עבירות, אבל מבואר בספה"ק שתיסרך רעתך, החטא עצמו מעניש את האדם, החטא מכניס את החוטא לתוך הקליפות היונקים ממנו ומכים אותו, והוא על דרך משל אדם הרוכב על ענף שבעץ ועי"ז נתלש הענף ומקבל מהענף מכה מאחוריו, הוא לא שם לב שהענף הוא זה שמכהו, אבל כל פעם שהולך עם הענף הרי הוא מרגיש שהענף מכה אותו, עד שמבין שהענף הוא זה שמכהו. וכמו כן תוצאת העונש מהחטא באה מהחטא עצמו.

רשעים יצר הרע שופטן

בי מפני היות התשובה צריכה להיות באותו מקום שקלקל, ועיקר החטא והקלקול הוא להוסיף תת בה ברע בקלקולו, משם צריך לשוב ולירא, ומבאר רבינו באופן גבוה

תבוא) שניצוץ התשובה נדלק בתחילת התשובה, ועיקר העבודה היא לשמר ניצוץ זה ולהחזיק בתשובה], וזהו שכתוב 'עד ה' אלקיך' וכו', וברמב"ם (הל' תשובה פ"ב ה"ב) עד שיעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לדבר הזה. ומהתימא לומר שאינו נקרא תשובה עד שיעיד עליו, דאם כן לא שבקת חייו. אכן המכוון הוא, כי התשובה צריך להיות עד מדרגה זו, והיינו ביטול הבחירה לגמרי, כי בוודאי צדיקים זוכין בעבודתם עד שנקח מהם כמעט כל הבחירה, כיון שבוחרים בזה, ובדרך שאדם רוצה לילך כו', וזה באמת יהיה סוף התיקון כאשר ישובו כל בני ישראל באמת. וזה כוונת הרמב"ם, כי התשובה אין לה שיעור והפסק עד שיעיד יודע תעלומות כו'. ועל תשובה זו אמרו שמביאה רפואה לעולם, בביטול הבחירה לגמרי. וע"ז אמרו במקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורים יכולין לעמוד, כי הצדיק לא עבר במקומות האלה ובעל תשובה מתקן כל הדרכים המקולקלים, עכ"ל. האדם צריך לבקש מהרבש"ע שיקח ממנו את כל הבחירה, שאינו רוצה שהבחירה תישאר אצלו.

זר' (תהלים פא י) איזהו אל זר שיש בגופו של אדם הוי אומר זה יצר הרע, נמצא כי הכתוב מכנהו בשם עבודה זרה, כי הוא מסית ומדיח את האדם מאחרי ד', הרי כי האדם המהלך אחר יצרו נמכר לעבודה זרה, עכ"ל. ועי"ז שהאדם נמכר לסטרא אחרא כל מבט חייו מזוית ראייה זו, דבר זה מאד בולט במחלוקת, שבגלל אינטרס מסוים אדם נכנס לתהליך שלילי מסוים וכל מליון הפעולות שעושה מחמת כן מסביר בכל מיני השכלות, עד שאינו יכול להבין ולשמוע באופן אחר, וזה ממש יצר הרע שופטן, וכן הוא גם באדם הנמשך אחר תאוה אסורה, שאחר שנלכד בפנים מבאר בכל מיני תירוצי סרק שמותר לעשות כן, כל זה מחמת שנשבה תחת ממשלת הסטרא אחרא, הוא בטוח שהוא השופט האישי של עצמו, שהוא שקול ומאוזן, אבל האמת היא שמישהו אחר שולט עליו, ועל שכלו ועל רגשותיו, וכפי שרואים במוחש שאנשים כאלו לכודים ותקועים במצבם מבלי יכולת לצאת ממקומם.

בקשת ביטול הבחירה

עוד כתב השפת אמת (סוכות תרל"ה): 'אחר יציאת מצרים יראו לנפשותם שלא יפלו שנית תחת ממשלת הסטרא אחרא, [נוכח] ש במ"א (אמת ודעת עמ' קעח ואילך) שבני ישראל היו לכודים במצרים בתפיסה מצרית, וכדברי הר"ר בונים מפרשישחא ז"ל שיותר קשה להוציא את מצרים מכלל ישראל מאשר להוציא את כלל ישראל ממצרים, וע"ד

וצדיקים יצר טוב שופטן הוא להיפך, ויובן ביותר ע"פ אחד מהיסודות הנפלאים המבואר בספר שפת אמת בכמה מקומות בענין הבחירה, והוא הכנה נפלאה לראש השנה. וז"ל (שבת תשובה תר"מ): 'בפסוק שובה ישראל עד ה' אלקיך', כי עיקר התשובה כשנתעלה האדם אחר תיקון החטא ומחזיק בתשובתו, [וכפי שנתבאר לעיל (פרי הארץ כי

בידם לעשות מה שלכם חפץ, ובני ישראל מבקשין ליקח מהם הבחירה, עכ"ל. בקשת תן פחדך ובקשת וידע כל פעול ושאר כל הבקשות שמתחננים בראש השנה הוא רבש"ע תיקח מאתנו את הבחירה, איננו רוצים לבחור, אנו רוצים שאתה תהיה הבוחר שלנו, תסלק מאתנו את ה'שופטן' שלנו תהיה אתה השופט שלנו, וזהו אמרו לפני מלכויות כדי שתמליכוני עליכם.

ובן אמר המגיד הגדול ממעזריטש, וז"ל: 'השיבה שופטנו כבראשונה ויועצינו כבתחלה, רצונו לומר שופטנו הם היצר הטוב והיצר הרע, כמ"ש רז"ל צדיקים יצר טוב שופטן ורשעים יצה"ר שופטן, והם הב' מלאכים המלווים לאדם, וכשאדם מטיב מעשיו מלאך הרע עונה אמן בעל כרחו כידוע (שבת קיט ב), ואז שניהם הם השופטים אותו ומנהיגים אותו, וכן היה במעמד הר סיני, כי אז פסקה זוהמתן והיו ב' השופטים שניהם כאחד טובים, ואנו מתפללים עתה השיבה שופטנו כבראשונה, עכ"ל. והוא הנקרא בזוהר כפית באחרא, שהאדם קונה לעצמו שופטים אחרים המושכים אותו לעולם הזה ולדברי שטות.

מבואר בגמ' שבת (צד). שחי נושא את עצמו, אבל כפות אינו נושא את עצמו, 'אמר ליה רב אדא בר מתנה לאב"י והא הני פרסאי דכמאן דכפיתי דמו וכו', שרוכבים מעוטפין בבגדים רחבים, וגם הם עצמן מעונגין מהצג על הארץ (רש"י), התם רמות רוחא [גסות] הוא דנקיט להו, דהוא פרדשכא

התפיסה שאם אני לא יראג לעצמי לא יהיה לי, וכדו'], ולכן אף כי הבחירה ניתן לאדם, עם כל זה יש גם לזה בחירה, שבוחר בכל נפשו שלא להיות בבחירתו, רק בוחר בהנהגתו יתברך שינחנו באורח מישור. וכדברים אלו גם כן אחר ימי הדין ראש השנה ויום הכיפורים שבני ישראל נקיים מהחטא, צריכין גם כן לבחור בהנהגתו יתברך, והוא גם כן בחינת תשובה, עכ"ל. האדם מיוחד לבקש ביטול הבחירה בכל לבו, הוא מסכים לכך בתנאי שיישאר לו אפשרות לחטוא אם ירצה, כמין חוט או פעמון שיוכל לשלוף בזמן כלשהו... על שיר זה צריכים לוותר, האדם צריך לרצות לבוא לכזה מקום שגם אם ירצה לחטוא יהיה כבול מבלי אפשרות לכך,

ואחר כל הדברים האלו נביא את דברי השפת אמת בראש השנה (תרמ"ז), וז"ל: 'וענין אמרו לפני מלכויות שתמליכוני, הוא, כי באמת קודם חטא האדם לא היה הבחירה והיה מבורר מלכות שמים בעולם, ורק ע"י עץ הדעת טוב ורע ניתן הבחירה לאדם, [אופן זה שאין מבורר מלכות שמים שבו אופן הבחירה שלנו לא היה לפני חטא עץ הדעת], וכשבני ישראל מקבלין בשלימות מלכותו יתברך יכולין לצאת מזה ולהנטל מהם הבחירה, [וכבר היה לעולמים] כמו שהיה באנשי כנסת הגדולה שניטל מהם יצרא דעבודה זרה' על ידי שצעקו אל ה' בקול גדול 'בייא בייא' (יומא סט:) 'ועל זה מבקשין תן פחדך כו' וידע כל פעול' כו', היינו לבטל הבחירה, והרשעים שמחים בזה שהבחירה

שבכתבי האר"י מבואר רק ד' מדרגות, ואכ"מ]. והמשל הפשוט לכך הוא מנפש האדם, כאשר אדם לומד איזושהו ידיעה חדשה בסוגיא וכדו', נפשו הוא הכלי שבו מתקבל ההשגה, והאותיות והתיבות שבהם מלובש ההשגה החדשה זהו ה'לבוש', ומעל זה יש ענין נעלה יותר שהוא ה'צלם', ונחלקו המקובלים מהו ואכ"מ, ומעל זה בחי' מוחין הנקרא חיים, וכמ"ש במ"א בענין חיי המלך, שהם חיים פנימיים, וזהו החיים שמבקשים בראש השנה 'זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים', ובדרך כלל המוחין הם בחי' שמות ממולאים, כידוע שבשם הוי"ה יש כמה אופני מלואים ע"ב ס"ג וכו', והם המחזיקים את האורות שהוא סוד הוי"ה פשוטה. וכן הוא בכל דבר ודבר שבעולם, שתחלתו באורות - בהוי"ה פשוטה ומשתלשל מדרגא לדרגא עד שבא דרך המוחין הצלם והלבושין לתוך הכלי, ודברים גשמיים מתלבשים בלבושים על גבי לבושים עד שמתגשמים. והראשי תיבות של יסוד זה מרמז לענין 'הוי כל צמא לכו למים', שבכל דבר ודבר שהאדם צמא לכך שיביט ויתבונן היטב בדרגות 'כל צמא' שבזה עד שיבוא להוי"ה פשוטה.

ולפי זה יובן שהחיים הם בחי' המוחין והטוב הגנוז בגוה זהו הוי"ה הפשוטה. והר"ר משה זכותא כותב בספרו (אם לבינה ערך מסוה) כתב שהויה במספר קטן עולה טוב, ועוי"ל שהטוב עם האותיות בגי' כ"ו. ועפ"ז יושג ענין דרך הטוב להיטיב בהשגה נעלית יותר, שהויה הפשוטה הגנוזה בתוך כל

[סרדיוט, חייל] דרתח מלכא עילויה ורהיט תלתא פרסי בכרעיה, עכ"ל. וי"ל ע"ד העבודה, שלפעמים האדם נדמה לו שהוא כפית באחרא, אבל זהו רק רמות רוחא וגאוה בלבד, שע"י רתח מלכא, קצת יראת העונש, הוא מזדעזע ורהיט.

סוד 'כל צמא' - כלים לבושים צלמים מוחין ואורות

במבואר כמאמר כי אין לך שום דבר בעולם שלא תהיה סוס לרוכבו השולט עליו ומנהיג אותו הדבר ומחיה אותו ומחווהו, ממעשה דיבור או מחשבה, ודק מן הדק שהמחשבה יכולה להשיג, בכל דבר יש פנימיות יותר נעלית ויותר נעלית, ומוכרח להיות דבר אחר המאיר באותו השנה וגנוז בגוה, והוא הנקרא טוב בדרך החיים, וזהו התשובה על כפל המלות 'את החיים ואת הטוב', כי תכלית השמחה וההשגה נקרא 'חיים' ומה שבתוכו ומחיהו נקרא 'טוב', כי טוב הוא גנוז, כמאמר (תהלים לא, כ) 'מה רב טובך אשר צפנת' וכו', צפון הוא דבר נעלם שאי אפשר להגיע אליו, וכמאמר (בראשית א, ד) 'וירא אלקים את האור כי טוב ויברל' אמרו רז"ל (ב"ר יב ה) שגנוז וכו'.

ונראה לבאר זאת ע"פ יסוד המבואר ברש"ש ובספרי המקובלים שלאחריו, והוא הנקרא יסוד 'כל צמא', שבכל דבר שבעולם יש ה' מדרגות הרמוזים בראשי תיבות 'כל צמא', והם א' כלים ב' לבושים ג' צלמים ד' מוחין ה' אורות, [וכבר שקו"ט

חמשה עשר בשבט שהוא ראש השנה מדרבנן, ובאדר הוא פורים מצות מחית עמלק, ובשנה הבעל"ט ניתן להוסיף באדר ראשון את פורים קטן] ובניסן הוא חג הפסח ומצות אכילת מצה, חודש אייר וסיון היא ספירת העומר פסח שני ומתן תורה, ותמוז אב (ובתמוז ובאב) אנו מצטערים על חורבן בית המקדש שיבנה ב"ב אמן, ובחודש אלול הוא הכל תשובה לשוב אל הבורא ב"ה באמת, ונהמתבונן יכול לחוש במוחש את התלהבות הרה"ק מבארידטשוב במאמרו זה]. ולכן אנו מתפללים בתחילת השנה זכרנו לחיים פי' שיתן לנו השי"ת לב טהור ומוחין קדושים שנעשה כל המצות הנ"ל באמת בשנה הבאה עלינו לטובה, וזאת המחשבה שאנו חושבים בשעה שאנו אומרים זכרנו לחיים נקרא חיים, כי זאת המחשבה גופא נותנת חיים לאדם, וזה פי' זכרנו לחיים שיהיה לנו חיות בכל מצותיו בכל השנה הבע"ל, ואם כן מחשבותינו באמת נמצא תיכף באמרנו זכרנו לחיים הקב"ה מצרף מחשבה טובה למעשה, והרי הוא כמו שעשינו כל מצות הבורא בשנה הבא בלי שום פניה רק לשמו לבדו ולא לזולתו, ואם כן בודאי זכיותנו מרובים עד אין חקר ועד אין סוף, ובוודאי אנחנו יצאנו בדימוס מאתו יתברך. וזה פי' הגמרא מראשית השנה ועד אחרית השנה, פי' מראש השנה באמרנו רק זכרנו לחיים במחשבה הנ"ל נתהוו עליות עולמות לפניו יתברך כאילו עשינו כל מצותיו של השנה הבא עלינו לטובה בשלימות גדול, וזה פי' נידון מה יהי' בסופה פי' הקב"ה נוטל את כל המצוות של כל השנה הבא עלינו

הדברים דרכה להיטיב ולשייך עצמה עד לכלים שבתוכה.

ואולי כוונת רבינו כפשוטו, שבתוך כל החיים הגשמיים יש טוב רוחני הגנוז בתוכו, ויפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה (אבות פ"ד מ"ז), וקורת רוח בעולם הבא היינו רגע אחד של דביקות בבורא אף בעולם הזה, זהו בחי' הטוב הגנוז בתוך החיים הגשמיים, שנעלה יותר מכל חיי עולם הזה. [ושני הפירושים אמת כידוע שבדברי רבינו בפרי הארץ יש השגות שונות וכולם אמת, כל אחד לפי שורש נשמתו וכפי שיכול להתחבר ולהדבק בבורא, יש לו לחפש את הטוב הגנוז בתוך החיים].

ובקדושת לוי (לקוטים מספר אמרי צדיקים) כ', וז"ל: 'כי הכלל הוא כך, מה שאנו מתפללים בראש השנה זכרנו לחיים, הוא, שאנו מחלים את פני קדשו שישלח לנו מוחין טובין במוחינו ובשכלותינו לעשות כל המצות שצוה עלינו הבורא - לעשות אותם בלי שום פניה, רק בשכל זך לעבודתו ביראה אמתית ובאהבה אמתית לו לבדו ולא לזולתו ח"ו, וזה פירוש זכרנו לחיים, פירוש שיהיה כל המצות שנעשה בשנה הבאה עלינו לטובה, וגם המצות שנעשה מדי חודש בחדשו, דהיינו בתשרי תקיעת שופר וסוכה ולולב, ובחדש חשון אנו מתענין שני חמשי ושני כאלו חטאו, ומי שאינו מתענה על כל פנים אומר סליחות, וכסלו יש לנו מצות חנוכה, וגם טבת הוא חנוכה, ובשבט הוא

שמצדיק את עצמו, וכידוע שהפושעים הגדולים ביותר מסבירים טעמים על פשעיהם, היה שודד גוי ידוע שכאשר הקיפו אותו אנשי המשטרה וראה כי כלתה אליו הרעה נתיישב לכתוב ולבאר למה שדד כל כך הרבה, ובאמצע כתיבתו תפסו אותו, גם אדם שעושה את החטא הגדול ביותר יש לו הסבר והצדקה למה עושה זאת, יש לו 'שופטן' שמנהיג אותו לכך ומבאר למה הטעם לעשות כן, כי בלתי בלעדי אותו כח רוחני המחיה את החלק הרע הרי כל התאוות והתנגדות התורה המה בלים ונפסדים, ולמה ירדוף אדם אחרי החבל ויהבל, בלעדי כח זה אין מה שיגרום לאדם לרדוף אחרי דבר הכלה שאינו מאומה, אבל הוא דביקות הרע בו ובמה שבתוכו.

'יראת חטא' יראה מהחטא עצמו

יותר מכל העונשים שבעולם

וזהו מעלת הירא חטא שיראתו מפני החטא בעצמו, שהוא דביקות ברע, יותר מיראתו את כל העונשין שבעולם, הוא ירא מהחטא ולא רק מהעונש, הפחד מלהיות נתון תחת ממשלת הסטרא אחרא אמור להפחיד את האדם יותר מכל העונשים, הכניסה תחת ממשלתם היא כניסה לשטח האויב בלי אפשרות חזרה כמעט, מי מוכן להיכנס למדינה זרה שאי אפשר לצאת משם ולהשתעבד בעבדות אליה.

וצעקתו ישמע ה' מכאב לבו על הרע המהוה את המות ושאל ואבדון, וזהו (יונה ב, ג) 'מבטן שאול שועתי' וכו',

לטובה ונושא עון עמו בית ישראל שהרי נעשה כאילו עשינו את כל המצוות, עכ"ל.

'הטוב' הגנוז בתוך 'החיים' ו'הרע' המהוה את 'המות'

וזהו 'ראה' (אנכי נתון לפניכם) [נתתי לפניך] היום את החיים' היא השנה אמיתית 'ואת הטוב' המאיר בתוכו ומחייהו, וכמו כן את זה לעומת זה בצד השלילי 'את המות' שהוא הקללות והעונשין מקורם מ'את הרע' המהוה אותם העונשין, ה'יצר הרע שופטן' המוביל את האדם, כי בלתי רוחניות הרע ובחעדיו לימות המשיח ובלע המות לנצח, לעתיד לבוא כשהקב"ה יוציא את הרוחניות מתוך הקליפה היא תתבטל כשם שנתבטל יצרא דעבודה זרה, והרע הוא המהוה והמבעיר אש עד אבדון.

וענין הרע הוא התאוות והתנגדות השי"ת אפילו בדיבור או במחשבה שאינה

בתקונה, כל מחשבה שנגד רצון הבורא היא ניזונת מחלק הרע שבבריאה, כמו שכתוב (דברים כג, י) 'ונשמרת מכל דבר רע' ואמרו רז"ל (עין ויק"ר כד, ז) מכל דיבור רע, ובירושלמי (פאה פ"א ה"א ד:) יליף אזהרה ללשון הרע מכתוב זה, וכ"ה בספרי (כי תצא י), ובתנחומא (כי תצא ג) דורש כתוב זה על ליצנות, ובגמ' כתובות (מו.) ילפינן מכתוב זה גם מחשבה רעה, ש'אל יהרהר אדם ביום ויבא לידי טומאה בלילה', שיש רע השולט על הדיבור ומחשבה והוא המנהיג את החוטא ושופטו ומיפה לו הדבר שאינו מתוקן,

בספרי בעל התניא בהרבה מקומות, שכמה שהדבר יותר נמוך שרשו יותר גבוה, כשם שאף אדם לא ישלח למבצע בתוך עזה חייל פשוט, לשם שולחים רק את המומחים הכי גדולים והכי מוכשרים היודעים להתמודד עם הרבה דברים מרוכבים, וכמו"כ להחזיר אנשים בתשובה שולחים רק את מי שאינן באמונתו, כמו"כ ניצוץ הקדושה היורד להחיות מקום רחוק הינו ניצוץ גבוה שיוכל לשרוד במקום זה, והוא ע"ד המבואר בספרים הקדושים שיצי"מ היתה לא ע"י מלאך ולא ע"י שרף אלא ע"י הקב"ה בכבודו ובעצמו, מפני שאם מלאך היה נשלח למצרים היה נדבק בטומאת מצרים, שהרי ידוע מהיפוך להיפוך הוא מקצה אל קצה, שאם הרע הוא היוצא מנדר מדות התורה מאהבת ה' ויראת ה', מוכרח להיות הטוב הננוז בנה גם כן למעלה מן המדות, כח המחזיק אותו מוכרח להיות כח נגדי יותר גבוה, אם אמנם היות עצם הרע ועולם הקליפות הוא המותרות שבקדושה והיותר עב, למרות שבפועל עצם הרע והקליפות זה קליפה וגסותת, אבל כל האמור לעיל הוא על ניצוצות הקדושים, החלק הגשמי והחיצוני הוא אכן קליפה אבל הנצוץ הקדוש שבתוכו הוא גבוה ביותר, וכשהאדם החוטא מכניס ברע בהתדבקו עמו, הוא מכניס קדושה נעלית בתוך הרע, כי כמה שהאדם יוצא חוץ מנדר המדות של תורה הרי שאינו מכניס ברע החיות של מדות, שהרי עסקו חוץ מן המדות, אבל מכניס בקליפה קודש קדשים, רצונו לומר שהוא למעלה וחיוץ מן המדות, בכל חטא

למרות שאדם נכנס לממשלת הסטרא אחרא, אעפ"כ הוא יכול לצאת משם, גם מי שמרגיש שנמצא במקום הכי גרוע, בעומק של העומק בקצוות ממש של הרע, ונדמה לו שאין לו שום מוצא משם, צריך לדעת 'ואציעה שאול הנך' (תהלים קלט ח), הרבש"ע נמצא בכל מקום גם שם ואפשר לצאת משם, צריך רק 'מבטן שאול שועתי' לשאוג עם כל הלב "רבש"ע, אני רוצה לצאת החוצה, זה לא אני, חלק חיצוני רע עוטף אותי ומוביל ומנחה אותי לרע, תציל אותי ממנו", צעקה כאובה עם כל הלב, צעקה זו לא צריך שאדם ישמע אותה אבל היא צריכה להיות מכל תוך תוכיות האדם, שתעטוף את כל האדם מכף רגל ועד ראש, ואז היא נשמעת בשמים, וימים אלו שלפנינו שנשארו מאלול עד ר"ה הם ימי רצון לשאוג לצאת ממצר זה, לכל אחד יש את הנקודות שבהם הוא מונהג בידי הסטרא אחרא, אצל אחד בדברים יותר גסים ואצל אחר זה בדברים יותר עדינים אבל כולנו נולדנו בתוך עולם הזה והקב"ה רוצה שנצא משם ונותן לנו את הכלים שנצטק אליהם לצאת משם ואזי יוציאנו.

חיות הקדושה המחיה את הרע גבוה מעל גבוה

והנה מפסוק (נחמיה ט, ו) 'ואתה מחיה את כולם' ידוע שהרע גם כן חיותו מהקדושה, הקב"ה מחיה כל פינה בעולם, והחיות של קדושה המחיה את הרע הוא גבוה מעל גבוה וצפון מכל צפון, יסוד זה כ'

החשמלי בתוך הבית של האדם עצמו והאדם אינו מנתק לו את זה].

והנה חשב כשמתכל בגדל אריכות אפים וגלות השכינה שפחה כי תירש

גבירתה' באופן זה, נפשו יצאה בדברו ולפני ה' ישפוך שיחו, הוא מעורר לבו וצועק ומתחנן לרבש"ע לסור ממוקשי מות ולבחור בחיים ובטוב המאיר בתוכו, כי מבין דבר מתוך דבר מתחילת הנהגתו בדברים שאינם מתוקנים הוא ע"י הרע המחיה התאוה - על דרך זה שמחת החיים וחיותו הוא הטוב, מבין את הנגדיות שבין הרע לטוב, ומגודל מרירות נפשו וכאב לבו על מיאונו מאוס ברע ידע בחור בטוב, כאב הלב על מה שעשה מביא אותו לבחור בטוב, וזהו שכל הקללות המה מיני יראות שונות, ולא מן העונשין אבל מן הרע המהותי אותם, לא בתור העונש אלא מחמת הכח המניע ומביא אותו, והוא שמקיים את (החטא) החוטא לאחוז בסנסני החיים והטוב, שמתבונן שהרע הקיים בעולם בא ע"י הרע שהכניס בעולם ע"י חטאיו, אדם שם את כח הרע כביראה ואח"כ מתפלא על כל מיני עונשים הנעשים לו ולאחרים מהיכן הם ולמה הם באים.

וזקן ראה אנכי נותן לפניכם היום' שהוא מאיר וסופר ומונה חיים ומות, שאפילו ביראת המות המאור שבו מחזיר למוטב כנ"ל, מתבונן שנקודת קדושה נמצאת בתוך הקליפה והמות ומחיה אותה, ואזי מתעורר לצאת מהרע והבלי העולם, ולבטל את הבחירה לגמרי, לצאת לגמרי

לוקח החוטא עוד ניצוץ קדושה שלמעלה מהמדות ומעבירו לתוך ממשלת הקליפה, ובוזה הוא מבקיר את הכערה ומהות את כל העונשין והקללות אצלו ואצל כל העולם.

ומרה זו נקראת 'ארך אפים', שאין לך אריכות אפים גדולה מזו, שהרי אין האדם יכול לחטוא בהעדר כוחו, והשי"ת אינו מסיר כוחו העליון מן המדות אפילו בשעת חטא וכמבואר בספר תומר דבורה, במדה הא' מי א-ל כמוך', וז"ל: 'המדה הזאת מורה על היות הקב"ה מלך נעלב, סובל עלבון, מה שלא יכילהו רעיון, הרי אין דבר נסתר מהשגחתו בלי ספק, ועוד אין רגע שלא יהיה האדם נזון ומתקיים מכח עליון השופע בו עליו, והרי תמצא שמעולם לא חטא אדם נגדו שלא יהיה הוא באותו הרגע ממש שופע שפע קיומו ותנועת אבריו, ועם היות שהאדם חוטא בכח ההוא לא מנעו ממנו כלל, אלא סובל הקב"ה עלבון כזה להיות משפיע בו כח תנועות אבריו, והוא מוציא אותו כח באותו רגע בחטא ועון ומכעיס והקב"ה סובל. ולא תאמר שאינו יכול למנוע ממנו הטוב ההוא, ח"ו, שהרי בכחו ברגע כמימריה ליכש ידיו ורגליו, כעין שעשה לירבעם (מלכים א' יג ד), ועם כל זה שהכח בידו להחזיר הכח הנשפע ההוא, והיה לו לומר כיון שאתה חוטא נגדי תחטא בשלך ולא בשלי, לא מפני זה מנע טוב מן האדם ולא סבל עלבון, והשפיע הכח והטיב לאדם טובו. הרי זה עלבון וסבלנות מה שלא יסופר', עכ"ל. [והוא על דרך משל גב המנסר סורגי האדם ושם את שקע המסור

כולם לעבודת הבורא, כל ערבי שפגש קירבו לרבש"ע, ע"ד מים שמניחין מקום גבוה והולכין למקום נמוך, ע"ד המים שמניחין מקום גבוה והולכים למקום נמוך, המשכה מלמעלה למטה, ואילו יצחק אבינו לא מצינו שקירב את באי עולם לרבש"ע אלא הוא מסר את כל עצמו ועצמיותו לרבש"ע, ע"ד האש שעולה למעלה, העלאה מלמטה למעלה. ובניסן שהוא זמן יציאת מצרים, הוא המשכה מלמעלה למטה, וגם בגשמיות העולם מתחיל לבלבל ולפרוח ולהוציא פירות, ולקראת סוף חודשי הקיץ בא חודש אלול שהוא סוף סדר החסדים והוא זמן גבורות, מתחיל לבעור אש התשוקה לצאת ולהתנתק מהבלי העולם, וכמ"ש השפת אמת (אלול תרמ"ז תרמ"ח) 'בחודש אלול צריך כל אחד להבדיל עצמו מהבלי עוה"ז להיות מוכן רק לעבודת הש"י בלבד', וזהו מה שאלול הוא עת רצון, לרצון ותשוקה זו לצאת מהבלי העולם, ובהיפך בסוף החורף שהוא בחי' גבורות הוא זמן אהבה של חודש אדר.

וזהו 'זה היום תחלת מעשיך', פירוש 'היום' ואור של 'תחלת' המעשים הם 'זכרון ליום ראשון', כאשר אמרו רז"ל (בר"ר פ, ו) מפרשתו של אותו רשע אתה למד כל הדביקות האמיתי בדביקה וחשיקה וחפיצה וכו', מפרשת שכם בן חמור לומדים כל ענייני אהבת ה', דביקה חשיקה חפיצה, וזהו 'כמאן בר' אליעזר דאמר בתשרי נברא העולם' שהבריאה מתחלת מתשרי, ופירוש לשון בריאה הוא התחלת דבר חדש חוץ מן

מעצמו אל הקב"ה בלי שום חשבון והשארת דבר אישי לעצמו.

ביאור המחלוקת אם בתשרי נברא העולם או בניסן

ועתה בא רבינו לבאר את פלוגתת רבי אליעזר ורבי יהושע, שלרבי אליעזר בתשרי נברא העולם ולרבי יהושע בניסן נברא העולם:

והנה האר"י הק' (שער הכוונות דרושי ר"ה פ"א) כותב בביאור ענין מחלוקת רבי אליעזר ור"י אם נברא העולם בתשרי או בניסן, שאלו ואלו דברי אלקים חיים, וכל אחד מדבר על בחינה אחרת, ומבאר שבתשרי הוא חדשי הז"א בחי' זכר, ובניסן הוא חדשי הנוק' בחי' מלכות, ותשרי שהוא חדשי ז"א תחילתן בגבורות וסופן חסדים, ואילו ניסן שהוא חדשי הנוק' תחילתן בחסדים וסופן בגבורות. ובשפת אמת (ליקוטים, לר"ה אדר) כתב, וז"ל: 'בניסן נברא העולם וחד אמר בתשרי, ונודע כי שניהם אמת ובניסן ראש השנה בבחינת חסדים ובתשרי בבחינת גבורות, וכמו אלול שהם ימי רצון כי הם סוף השנה וגם הרצון לברוא העולם היה אז וכו', כמו כן אדר שבבחינת אהבה וחסד ימים אלו הם ימי הרצון כי עלה במחשבה לבראות העולם בניסן', יעו"ש עוד.

וע"ד העבודה, הוא ע"ד הפרש עבודת אברהם אבינו בחי' חסד וליצחק אבינו בחי' גבורה, שאברהם אבינו קירב את

בחסדים או בגבורות כנ"ל, איך אנו נקיים את הבריאה, האם אנו ניגש לבריאה באופן שעולם הזה נחמד וטוב וכו' ואפשר להסתדר עמו וכו' לעבוד את ה', או שצריך להילחם עמו ולברוח ממנו, והלכה כרבי אליעזר, דאין אדם רשאי להכניס עצמו [במדות היות עולם כבדי לקיים הבריאה, שהרי נסיונות הם ואין אדם רשאי להביא עצמו] לידי נסיון, אבל כשבא לידי נסיון פתאום ופתע בלא דעת ישתמש במדת הגבורות והסתלקות למעלה אל שרשו וזה קיום הבריאה. בתשרי נברא העולם והצדיקים המקיימים את העולם כל פעם שיש להם ניסיון צריכים לברוח ולצאת משם ולא לעסוק עם העולם, זהו הצורה שכן צריך לקיים את הבריאה.

וראש השנה הבא עלינו לטובה הוא הזמן להמליך את הרבש"ע בלי שום חשבון, לא להיות ככלבין הצווחין הב, הב, אמנם האדם צריך שלא לרמות את עצמו, אבל יש לנו לשאוף לבוא למקום כזה, לעבוד בכל חודש אלול לשכוח מכל הבלי העולם כדברי השפת אמת הנ"ל, ואזי בר"ה ניתן להמליך את ה'. וה' יתברך יעזור שנוכל להתכונן לר"ה כראוי, ולזכור שבאנו לעולם לא בשביל לשקוע בו אלא בשביל לצאת ולהתרומם מהבליו, ואזי גם מה שעוסקים בענייני העולם עושים זאת באופן אחר לגמרי.

הראשון, עולם האצילות אינו נבדל ונפרד ובטל בתכלית לרבש"ע, ובספרים האריכו כל אחד לפי דרכו להגדיר מהו עולם זה, ואילו בעולם הבריאה מתחיל בחי' נבראים, יש שם כבר נשמות ומלאכים, יש כבר דבר מה היודע שהכל מהרבש"ע ובטל לרבש"ע, כי האצילות הוא לשון אצל, שהוא עצמית אלהות רק התפשטות, אבל הבריאה היא עולם הכסא והנפרד (עיין זח"ב מג.), הכסא הוא איננו האדם אלא שעליו יושב האדם, זה כבר נראה מהות עצמאית כביכול, ומחלקותם של רבי אליעזר ורבי יהושע היא אם הבריאה היא בתשרי שהוא בגבורות, שהוא צמצום והסתלקות למעלה הוא המחיה את הבריאה, צורת הבריאה באופן של לצאת מהבריאה, לעזוב הכל ולהתעלות למעלה, בחי' מבטן שאול שועתי' לשאוג לרבש"ע שיוציא אותנו מכל הבלי עולם הזה, או בניסן שהוא בחסדים והתפשטות הקדושה, כמו שנאמר 'ואתה מחיה את כולם', צורת הבריאה באופן של ללכת בתוך עולם הזה, לאכול ולשתות ולעסוק גם בזה באופן של עבודת ה', ואלו ואלו דברי אלקים חיים וכו' כידוע, אבל מחלוקתם לדינא כלומר מה לעשות בפועל, כאשר אמרו רז"ל 'בראשית' בשביל ישראל שנקראו ראשית נברא העולם, וישראל המה המקיימים הבריאה בכל יום תמיד, אבל הפלוגתא היא כמה יש לנו לקיים אם

בשורה טובה תדשן עצם

לשאלת רבים ניתן למצוא כל השיעורים בספה"ק פרי הארץ בשלוחה
ייעודית בקו דברי אמת ואמונה - שלוחה 3

בשלוחה זו ניתן לשמוע גם את סדרות השיעורים בספרי תומד דבורה,
שער היחוד והאמונה, ודרך ה', שיעורי שפת אמת השבועיים על
פרה"ש בלה"ק וביידיש, דרשות בנושאים שונים ועל מועדי השנה,
וכן הדרשות הנאמרים מידי שבוע ביש"ק 'פני מנחם' לעמלי תורה.

ארץ ישראל - 5265* (או 02-5011430).

ארה"ב - 518-329-9186

אירופה - 44-3303-9004-84

שמעו ותחי נפשכם

מלוך על כל העולם כולו בכבודך

איך מתכוננים לראש השנה

הודעה חשובה

במסגרת השיעור השבועי המתקיים מידי מוצש"ק

בספה"ק פרי הארץ

יתקיים השבוע מוצש"ק נצו"י אי"ה שיעור

בענייני הכנה לימי ראש השנה - יום ההמלכה

מאת הגאון החסיד רבי אברהם מרדכי אלתר שליט"א

בבית מדרשנו ברחוב יוסף זיו 3

בשעה 23:00 בקומת היכל הטישים

